

Sygn. akt II Ca 1200/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Grzesik

po rozpoznaniu w dniu 19 października 2015 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa R. W.

przeciwko (...)w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 26 maja 2015r., sygn. akt III C 1954/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I, w ten sposób, że zasądza od pozwanej (...) w W. na rzecz powoda R. W. kwotę 3 486,50 zł (trzy tysiące czterysta osiemdziesiąt sześć złotych 50/100) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 maja 2015 roku i oddala powództwo w pozostałym zakresie;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 132 zł (sto trzydzieści dwa złote) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 1200/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 maja 2015 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie III Wydział Cywilny, zasądził od pozwanej (...)z siedzibą w W. na rzecz powoda R. W. kwotę 3.486,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 5 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty (I), oddalił powództwo w pozostałej części (II) oraz zasądził od pozwanej (...)z siedzibą w W. na rzecz powoda R. W. kwotę 174,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (III).

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach:

Decyzją z dnia 8 października 1980 r. (...) w W. przydzieliła R. W. kwaterę stałą - lokal położony w M. na Osiedlu (...) o łącznej powierzchni 56,90 m⁽²⁾.

Lokal ten składał się z 4 pokoi, kuchni i łazienki.

W dniu 8 października 1980 r. R. W. wpłacił kaucję w kwocie 15.648 zł.

W okresie użytkowania lokalu R. W. wykonał boazerię, położył wykładziny, wymienił wannę, baterię, kuchenkę gazową, sedes oraz drzwi wejściowe do mieszkania.

W dniu 14 czerwca 2012 r. (...) w W. zawarła z R. W. i I. W. umowę ustanowienia odrębnej własności lokalu położonego w M. na Osiedlu (...) i jego sprzedaży. Na podstawie tej umowy R. W. i I. W. nabyli lokal mieszkalny oraz związany z jego własnością udział wynoszący 273/10000 części w działce nr (...) w częściach wspólnych budynku. Wartość przedmiotu sprzedaży ustalono na kwotę 113.388 zł, w tym wartość lokalu na kwotę 112.108 zł. Cenę sprzedaży ustalono na kwotę 6.885,40 zł, po pomniejszeniu wartości przedmiotu umowy o 95%, zgodnie z przepisem art. 58 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 ustawy o zakwaterowaniu sił zbrojnych.

Pismem z dnia 20 czerwca 2012 r. R. W. wezwał (...)w W. do zwrotu wpłaconej kaucji mieszkaniowej.

(...) w W. poinformowała R. W., że zwrotowi podlega kaucja w kwocie nominalnej, tj. 1,56 zł, a waloryzacja kaucji mieszkaniowej możliwa jest jedynie na drodze sądowej.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji podniósł, iż powództwo okazało się uzasadnione w części co do kwoty 3.486,50 zł i odsetek od tej kwoty od dnia wniesienia pozwu.

Sąd Rejonowy wskazał, iż powód domagał się waloryzacji kaucji mieszkaniowej wpłaconej przy przydzieleniu mu kwatery stałej, która została wpłacona w dniu 8 października 1980 roku w oparciu o treść przepisu art. 24 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 maja 1976 roku o zakwaterowaniu sił zbrojnych.

Sąd zwrócił uwagę, iż okolicznością powszechnie znaną jest, że w latach 1981 – 2001 miały miejsce procesy inflacyjne, których eskalacja przypadła na okres od 1988 do 1992 roku, czego skutkiem był drastyczny spadek siły nabywczej pieniądza. Zdaniem Sądu I instancji, zważywszy na fakt, że procesy te miały miejsce po uiszczeniu kaucji mieszkaniowej, a przed datą wymagalności jej zwrotu, należy uznać, że zostały spełnione dwie podstawowe przesłanki z art. 358¹ § 3 k.c. pozwalające na waloryzację tego świadczenia.

Sąd Rejonowy uznał zatem, iż rozważenia wymagała zasadność waloryzacji z punktu widzenia interesu stron oraz zasad współżycia społecznego. Dodał, iż w dacie zawarcia umowy najmu obowiązek zapłaty kaucji mieszkaniowej wynikał z przepisu ustawy, kaucja ta miała charakter gwarancyjny i służyła zaspokojeniu roszczeń pozwanej z tytułu przydziału kwatery stałej. Według Sądu miernikiem uwzględniającym wskazania przepisu art. 358¹ § 3 k.c. jest przeciętne miesięczne wynagrodzenie, ponieważ jest to miernik obiektywny, precyzyjny, pozwalający na przywrócenie właściwej relacji między stronami, naruszonej przez procesy inflacyjne i uwzględniający interesy ich obu. Z istoty wynagrodzenia za pracę wynika bowiem, że bez względu na realia społeczno-gospodarcze stanowi ono najbardziej wymierne odzwierciedlenie procesów ekonomicznych zachodzących w okresie funkcjonowania danej waluty. Ponadto, stosowanie takiego miernika w sprawach tego typu jak niniejsza, jest praktyką ugruntowaną w orzecznictwie sądowym.

Sąd I instancji podkreślił, iż przy mechanicznym zastosowaniu miernika przeciętnego wynagrodzenia za dany rok zwaloryzowana kaucja mieszkaniowa wynosiłaby 6.973 zł. Zaznaczył przy tym, iż nie tracił jednak z pola widzenia faktu, że celem waloryzacji nie jest przywrócenie wartości ekonomicznej pierwotnego świadczenia powoda, tylko zmiana wysokości lub sposobu spełnienia świadczenia pieniężnego po rozważeniu interesów stron zgodnie z zasadami współżycia społecznego. Sąd zwrócił uwagę, iż powód zobligowany był do uiszczenia kaucji na podstawie przepisów ustawy o zakwaterowaniu sił zbrojnych, co pozbawiało go możliwości dysponowania tymi środkami na dowolne cele, jednak również pozwana ograniczona była w możliwościach ich wydatkowania, ponieważ uzyskane z tego tytułu środki mogła przeznaczyć jedynie na pokrycie należności zajmującego kwaterę stałą z tytułu jej zajmowania, istniejących w dniu jego opróżnienia.

W ocenie Sądu Rejonowego wobec powyższych okoliczności i zasad współżycia społecznego strony winny być obciążone skutkami zmiany siły nabywczej w równym stopniu, tj. po 50%. Z tego względu, biorąc pod rozwagę zasady rozkładu ryzyka niekorzystnych zmian gospodarczych pomiędzy stronami oraz zważywszy interesy obydwu stron, a nadto zasady współżycia społecznego, Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 3.486,50 zł (6.973 zł : 2 = 3.486,50 zł) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 czerwca 2013 r.

Jako podstawę orzeczenia o odsetkach ustawowych Sąd I instancji wskazał art. 481 § 1 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie przepisu art. 100 k.p.c., biorąc pod uwagę, że żądanie pozwu zostało uwzględnione w zakresie kwoty stanowiącej połowę dochodzonego roszczenia.

Z powyższym wyrokiem nie zgodziła się pozwana, która w wywiezionej apelacji, zaskarżyła wyrok w części dotyczącej daty początkowej naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie i wniosła o jego zmianę zaskarżonego wyroku w części poprzez zasądzenie odsetek od zasądzonej kwoty roszczenia od dnia następnego po dniu wydania wyroku oraz zasądzenie od powoda rzecz pozwanej kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Apelująca zarzuciła wyrokowi naruszenie prawa materialnego tj. przepisu art. 481 § 1 w zw. z art. 358¹ k.c., poprzez uznanie, iż data wymagalności roszczenia powoda nastąpiła przed dniem wydania wyroku Sądu I instancji, choć wyrok ten ma charakter konstytucyjny.

W uzasadnieniu skarżąca podniosła, iż jej zdaniem, w zakresie sposobu zasądzenia odsetek za opóźnienie w zapłacie zaskarżony wyrok stoi w sprzeczności z jego charakterem. Stwierdziła, iż w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, wyrok waloryzujący kwotę pieniężną ma charakter konstytucyjny, co oznacza że z chwilą jego wydania powstaje roszczenie o zapłatę zasądzonej (w zwaloryzowanej wysokości) kwoty pieniężnej. Według skarżącej termin wymagalności przenosi się tym samym na chwilę wyrokowania, co z kolei sprawia, iż przyjęcie przez Sąd innej niż następująca po dniu wydania wyroku daty początkowej naliczania odsetek jest sprzeczne zarówno z istotą tegoż wyroku, jak i przepisami prawa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację okazała się zasadna.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, iż apelacja sprowadzała się wyłącznie do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie odsetek od zasądzonej kwoty zwaloryzowanego świadczenia, zaś kwota zasądzonego świadczenia nie była kwestionowana.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji nieprawidłowo orzekł we wskazanej wyżej kwestii.

Apelująca trafnie bowiem zauważyła, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że rozstrzygnięcie dotyczące waloryzacji świadczenia na podstawie art. 358¹ § 3 k.c., ma charakter konstytucyjny a co za tym idzie odsetki z tego tytułu należy zasądzić od daty wyrokowania a nie od daty wniesienia pozwu, tak jak to zrobił Sąd Rejonowy.

W szczególności należy wskazać, iż Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 maja 1995 r. (II CRN 47/95, LEX nr 1228040) stwierdził, iż w przypadku waloryzacji świadczenia dokonywanej na podstawie art. 358¹ § 3 k.c. termin wymagalności przenosi się - ze względu na konstytucyjny charakter rozstrzygnięcia w tej kwestii - na chwilę wyrokowania. Z kolei w wyroku z dnia 22 lutego 2001 r. (II CKN 404/00, LEX nr 52633), Sąd Najwyższy orzekł, iż orzeczenie uwzględniające na podstawie art. 358¹ § 3 k.c. żądanie o zwaloryzowanie świadczenia ma znaczenie konstytucyjne, wobec czego nie ulega wątpliwości, że stan opóźnienia względem zmienionej wysokości świadczenia pieniężnego może powstać dopiero od daty tego orzeczenia.

W związku z powyższym należało uznać, iż zasądzenie przez Sąd Rejonowy odsetek od dnia wniesienia pozwu było niezasadne albowiem przed wydaniem orzeczenia waloryzującego wskazane przez powoda świadczenie, nie powstał jeszcze stan opóźnienia za który wierzyciel (powód) mógłby żądać odsetek w oparciu o przepis art. 481 § 1 k.c.

Tym samym podzielić należało stanowisko skarżącej, iż odsetki od zasądzonego świadczenia należało zasądzić od dnia następnego po wydaniu wyroku w niniejszej sprawie a więc od 27 maja 2015 r.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Zgodnie z regułą odpowiedzialności stron za wynik procesu, mając na względzie, że powód przegrał sprawę, winien on zwrócić pozwanej poniesione przez nią koszty postępowania apelacyjnego. Na koszty te składają się opłata od apelacji w kwocie 42 zł, oraz koszty zastępstwa procesowego, które stosownie do treści przepisu § 6 pkt. 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.), wynoszą 90 zł. Łącznie zatem koszty postępowania apelacyjnego wyniosły kwotę 132 zł i taka też kwota została zasądzona od powoda na rzecz pozwanej.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 2. wyroku.